

Władysława Wójcik, Bożena Pietrzyk

II Seminarium Naukowe na temat "Prasa dla dzieci i młodzieży, jej funkcje społeczne"

Kwartalnik Historii Prasy Polskiej 20/2, 127-128

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

II Seminarium Naukowe na temat „Prasa dla dzieci i młodzieży, jej funkcje społeczne”

W dniach 5—6 maja 1980 r. odbyło się II Seminarium Naukowe zorganizowane przez Samodzielny Zakład Bibliotekoznawstwa wraz ze Studenckim Kołem Naukowym w Wyższej Szkole Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. W seminarium, które tematycznie poświęcone było prasie dla dzieci i młodzieży oraz jej funkcjom społecznym, wzięli udział studenci i nauczyciele akademicy, a także przedstawiciele różnych ośrodków akademickich (Kraków, Warszawa, Kielce, Katowice, Zielona Góra, Bydgoszcz, Poznań, Rzeszów, Łódź) i bibliotekarze krakowscy.

W czasie trwania obrad przedstawiono 13 referatów, z których większa część to wystąpienia studentów i młodych pracowników naukowych. Swoje osiągnięcia badawcze i interpretacyjne tematycznie przedstawiali także pracownicy naukowci reje-strujący na swoim koncie znaczny dorobek badawczy z dziedziny historii prasy. W dyskusji i wypowiedziach uzupełniających wzięło udział 12 osób, w większości studenci. Intencją organizatorów było przede wszystkim umożliwienie młodzieży akademickiej przedstawienia dokonań i osiągnięć w pracy badawczej, prowadzonej w ramach studenckiego koła naukowego. Celem naukowo-dydaktycznym służyła pewna wielopłaszczyznowość sesji: umożliwiono pełną wymianę doświadczeń — poprzez ukazanie różnych problemów badawczych, sposobów ich opracowania, metodologicznych aspektów — pomiędzy studentami, pracownikami naukowymi i uczestnikami spoza środowiska akademickiego. Celem równorzędnym było rozpoczęcie systematycznych badań nad zagadnieniami prasy dla dzieci i młodzieży, traktowanych marginesowo w dotychczasowych publikacjach.

Wygłoszone referaty można pod względem tematycznym podzielić na trzy grupy: prasa dla dzieci i młodzieży ukazująca się do 1939 roku (mgr B. Pietrzyk, mgr W. Wójcik: „Prasa harcerska w dwudziestoleciu międzywojennym”, mgr U. Stosio: „Prasa dla dzieci i młodzieży na Śląsku 1918—1939”, W. Bujak: „Czasopisma szkół zawodowych dla dziewcząt w latach 1914—1939”, mgr I. Socha: „Czasopisma uczniowskie w szkolnym procesie komunikacji literackiej 1918—1939”, M. Skrypij: „Problematyka wychowawcza na łamach »Płomyka« w pierwszych latach niepodległości”), prasa lat 1939—1945 (doc. dr hab. Jerzy Jarowiecki: „Prasa Szarych Szeregów w latach 1939—1945”, dr Zofia Sokół: „Prasa dla dzieci i młodzieży konspiracyjnego ruchu ludowego”, B. Pikuła: „Czasopisma społeczno-kulturalne i literackie w okresie okupacji wydawane przez młodzież”, dr M. Adamczyk: „Korespondencyjna prasa dla dzieci i młodzieży na Kielecczyźnie”), prasa po roku 1944 (U. Baran: „Czasopisma dla dzieci w Polsce w latach 1944—1949”, A. Fabry: „Prasa młodzieżowa w latach 1949—1956”).

Wprowadzeniem do podjętej na seminarium tematyki był referat doc. dr. hab. J. Jarowieckiego „Prasa dla dzieci i młodzieży — stan i program badań”. Podkreślono w nim konieczność rozpoczęcia systematycznych badań naukowych nad tego

typu prasą, wskazano na potrzebę ustaleń ilościowych, interpretacji jakościowych zjawiska, jak również tendencji rozwojowych i spełnianych funkcji. Szczególną uwagę zwrócono na zagadnienia metodologii i konieczność sprecyzowania pojęć terminologicznych.

Tło ogólne dla wystąpień omawiających funkcje wychowawcze prasy stanowił referat prof. dr. J. Z. Białka: „Wartości pedagogiczne prasy dla dzieci i młodzieży”.

Dyskusję stanowiły w większości przygotowane wypowiedzi studentów oraz pracowników naukowych, nawiązujące do zagadnień już przedstawionych i wprowadzające pewne poszerzenia tematyczne oraz bliższe dane statystyczne, jak również wskazujące na różne aspekty prasy dla dzieci i młodzieży. Do ważniejszych wypowiedzi zaliczyć należy: wystąpienie mgr D. Adamczyk na temat pism młodzieżowych ukazujących się na ziemi kieleckiej, M. Pachut — informującej o krakowskich czasopismach dla dzieci i młodzieży (1918—1939), G. Dymańskiej — prezentującej „Biel i Czerwień”, pismo młodych o charakterze społeczno-literackim, wydawane w latach 1944—1945 na terenie Państwowej Fabryki Związków Azotowych w Mościcach k. Tarnowa, E. Kaliny — mówiącej o prasie młodzieżowej ruchu ludowego (1939—1945), E. Buczyńskiej — dzielącej się uwagami na temat prasy dla młodych wydawanej przez Obóz Narodowy (1939—1945) i mgr M. Pieczonki — podejmującego próbę przedstawienia zmian w strukturze treściowej pisma „Na przełaj”. Szczególnie interesujące było wystąpienie M. Gondek, zwracającej uwagę na istnienie prasy dla dzieci niewidomych. Należy z żalem stwierdzić, że zbyt mało czasu pozostało na dyskusję na temat generalistów; nie wszystkie referaty uwzględniły też dostatecznie problemy metodologii badań (mgr Hollender — UW).

Organizatorzy zapowiedzieli wydanie materiałów z seminarium jako oddzielnej publikacji.

*Bożena Pietrzyk
Władystawa Wójcik*